

casals catalans

Butlletí

006

Octubre 2004

Generalitat
de Catalunya

Benach presideix un homenatge als exiliats al Casal de Buenos Aires

El president Benach en el moment de signar al llibre d'honor del centre

El president del Parlament de Catalunya, Ernest Benach, va reivindicar la recuperació de la memòria històrica en un emotiu acte d'homenatge a les víctimes del franquisme i als exiliats, que va presidir al Casal de Catalunya de Buenos Aires i que va ser el primer de la visita oficial que va fer a l'Argentina, del 28 al 30 d'agost, acompanyat del vicepresident segon de la cambra, Ramon Camp.

«El millor homenatge que avui podem fer als homes i a les dones que van perdre la vida en la guerra del 1936 al 1939 és assumir el seu llegat, els seus anhels de justícia i llibertat, i lluitar perquè algun dia puguin fer-se realitat», va afirmar el president del Parlament en el seu discurs davant més d'un centenar de persones d'origen català.

La delegació catalana va ser rebuda pel president del Casal, Jordi Font. Seguidament, el president del

Parlament va visitar-ne la biblioteca, on va signar al llibre d'honor. El president va mirar una per una les pàgines d'aquest llibre, ja que s'hi recullen escrits i signatures de personatges il·lustres d'ençà dels anys vint, entre els quals Francesc Macià, Ventura Gassol, el galleg Castelao, Josep Tarradellas i, més recentment, Jordi Pujol.

En aquest acte es va projectar el documental de Televisió de Catalunya *Les fosses del silenci*, codirigit per Montserrat Armengou i Ricard Belis. El viatge a l'Argentina va coincidir amb el VI Festival Internacional de Cinema i Vídeo de Drets Humans, a Santiago del Estero. La delegació del Parlament va viatjar-hi per assistir a l'homenatge a les víctimes del franquisme al Teatre 25 de Mayo, on es va projectar el documental de Televisió de Catalunya *Els nens perduts del franquisme*. •

(Més informació a la pàgina 2)

Sumari

La febre pel Barça arriba a São Paulo

Bargalló presideix l'acte del primer aniversari de la Casa de la Generalitat a Perpinyà

El Casal de l'Havana acull famílies cubanes durant les tempestes tropicals

Pere Grasses ja no és entre nosaltres, però la seva Fundació continua

Joan Oró

El savi català de l'espai

La comunitat científica internacional va perdre el 2 de setembre un dels seus pesos pesants: el bioquímic Joan Oró, sintetitzador de l'adenina, molècula que forma part de l'ADN, un descobriment que prova que la matèria inorgànica es pot transformar, en determinades condicions, en elements vitals. Fill d'un forner de Lleida, Joan Oró i Florensa va néixer el 26 d'octubre de 1923. Després d'haver obtingut la Llicenciatura de ciències químiques a la Universitat de Barcelona, va adonar-se que el seu somni de fer recerca científica només el podria dur a terme fora de l'erm cultural de l'Espanya de postguerra. Una beca nord-americana li va permetre estudiar a la Universitat de Houston (Texas), on més endavant va ser catedràtic de bioquímica. Va investigar mostres lunars per a la NASA (National Aeronautics and Space Administration). •

(Més informació a la pàgina 2)

La febre pel Barça arriba a São Paulo

Coincidint amb la presència de sis jugadors brasilers al primer equip del FC Barcelona en la temporada actual, s'ha creat la Peña del Barça a São Paulo, la primera del Brasil. El casal Catalonia - Grup de Catalans de São Paulo dóna suport a aquesta iniciativa que pot ajudar molt a difondre la imatge de Catalunya al Brasil i a la resta d'Amèrica.

La Peña té la seu social al Casal i aplega catalans, descendents de catalans i ciutadans brasilers que segueixen amb interès l'actualitat barcelonista. Ferran Royo, que va fundar la Peña Barcelonista de Nova York i que ara resideix a São Paulo,

n'és el president i Màrius Vendrell, president del Casal de São Paulo, el vicepresident.

«Ens ha sorprès el gran ressò que ha tingut la creació de la Peña en els mitjans de comunicació –afirma Màrius Vendrell–. Creiem que l'esport és una de les vies per donar a conèixer Catalunya en un país com Brasil. El lligam amb el Barça potenciarà els vincles entre Catalunya i el Brasil.»

Va assistir a l'assemblea de fundació de la nova Peña el president de l'Agrupació de Veterans del Barça i exjugador del primer equip, Ramon Alfonseda, que va ser nomenat soci fundador i soci honorari de la nova Peña, en reconeixement a la trajectòria com a jugador del Barça i per la tasca que desenvolupa a favor de la creació de penyes arreu del món. Alfonseda va lliurar al president de la Peña una rèplica de la samarreta dels anys vint que porta les signatures d'exjugadors i de jugadors actuals, entre els quals figura la de Ronaldinho.

La trajectòria del Barça sempre s'ha seguit amb molt interès al Brasil per les vinculacions amb el club català de grans estrelles d'aquest país, com ara Romario, Ronaldo i, actualment, Ronaldinho. En la temporada actual, a més de Ronaldinho, el Barça té cinc jugadors més procedents del Brasil: Beletti, Deco, Edmilson, Sylvinho i Motta. •

El Casal de l'Havana acull famílies cubanes durant les tempestes tropicals

La Societat de Beneficiència de Naturals de Catalunya va acollir aquest estiu diverses famílies de l'Havana durant les tempestes tropicals que van provocar el cicló Charley i l'huracà Iván. Els habitatges d'aquestes famílies no oferien garanties per suportar els forts embats del vent i de l'aigua.

L'edifici del Casal va ser protegit. S'hi van assegurar portes i finestres i es van col·locar en lloc segur els llibres de la biblioteca, l'arxiu, els instruments musicals i la documentació de la Secretaria.

Durant el cicló i els dies posteriors, es va tallar el subministrament elèctric, l'aigua i el telèfon. La Junta Executiva va romandre els dies més crítics al centre, acompanyats dels treballadors Yamilé Céspedes, Raúl i Jorge Quintana i Jorge Villar, que van mostrar un comportament exemplar. •

Homenatge a l'exili a l'Argentina

Durant el viatge a l'Argentina, el president i el vicepresident segon del Parlament van fer una ofrena floral a la tomba del català Domingo Matheu, al cementiri de Recoletos de la capital argentina. Amb aquesta ofrena, el Parlament va retre homenatge als catalans Domingo Matheu i Joan Larrea, tots dos nascuts a Mataró, que van formar part el 1810 de la primera Junta de Govern de la República Argentina. El viatge oficial va acabar al Senat de la Nació amb un darrer acte d'homenatge a les víctimes del franquisme i als exiliats, en què el president del Parlament va reivindicar la «globalització dels drets humans».

El president del Parlament va recordar que l'any 2002 la cambra catalana va fer un emotiu homenatge a l'exili català, i va destacar l'aprovació per unanimitat de la Llei 25/2002, de 25 de novembre, de mesures de suport al retorn dels catalans emigrats i llurs descendents. •

El savi català de l'espai

Joan Oró es va fer popular fora dels cercles científics per defensar la tesi que al planeta Terra hi ha matèria orgànica procedent dels cometes. Per tots els seus treballs va tenir el reconeixement general en ser nomenat president de la Societat Internacional per a l'Estudi de l'Origen de la Vida. En un altre vessant, és just recordar que va ocupar la presidència de l'Associació Amics de Gaspar de Portolà / Agermanament Califòrnia-Catalunya. El Dr. Oró va morir a Barcelona i les seves cendres reposen a Lleida. •

Primer aniversari de la Casa de la Generalitat a Perpinyà

El conseller en cap, Josep Bargalló, va manifestar la voluntat del Govern de Catalunya de donar suport i impulsar la Casa de la Generalitat a Perpinyà, durant l'acte del primer aniversari d'aquesta seu, que va tenir lloc a Perpinyà el 8 de setembre. Bargalló va apostar perquè la Casa de la Generalitat esdevingui un veritable motor de la cultura catalana a la Catalunya Nord i va defensar que s'intensifiquin les relacions i les comunicacions frontereres. En aquest acte, al qual també va assistir el secretari de Coordinació Interdepartamental, Apel·les Carod, es va inaugurar l'exposició "Clic 04. Mostra de Fotoperiodisme Jove", que recull el treball fotogràfic de vuit joves catalans.

El conseller en cap amb l'alcalde de Perpinyà

Durant la seva estada a la Catalunya Nord, Bargalló es va reunir amb un grup d'empresaris i es va entrevistar amb l'alcalde de Perpinyà, Joan Pau Alduy.

Pere Grasses ja no és entre nosaltres, però la seva Fundació continua

Pere Grasses, antic professor de la Universitat Autònoma de Barcelona durant la República, va morir l'agost passat a l'edat de 95 anys a Caracas, on s'havia exiliat durant la Guerra Civil espanyola i on havia fundat la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Central de Veneçuela. Especialitzat en la cultura humanística hispanoamericana, la seva obra omple més de vint volums i la Fundació que duu el seu nom en conserva l'arxiu amb milers d'escrits. Des de jove va manifestar una gran capacitat intel·lectual i alhora de

gestió en afers públics, i va alternar el professorat amb l'exercici d'advocat i de secretari particular del polític republicà Carles Pi i Sunyer.

Es considera que Grasses va fundar les bases de la història de la societat veneçolana. Entre els nombrosos honors i condecoracions amb els quals va ser distingit, destaca el que va rebre de la Universitat Coral Gables de Miami (EUA). I encara més significatiu és que l'Amherst College de Massachusetts instituís el Premi Pedro Grasses per a estudiants de cultura hispànica.

Reconeixement de comunitats catalanes de l'exterior

El *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* va publicar el 6 de setembre la Resolució GAP/2315/2004, per la qual es va fer públic l'Acord del Govern de 20 de juliol de

reconeixement oficial com a comunitats catalanes de l'exterior del Casal Català del Marroc i de l'Asociación Venezolana de Empresarios de Ascendencia Catalana.

El llegat dels catalans a Cuba

Gràcies als treballs de recerca històrica que publica la Societat de Beneficència de Naturals de Catalunya de l'Havana, es poden conèixer millor les vivències dels catalans que van viatjar a Cuba en diversos moments de la història, com també molts dels esdeveniments que hi van protagonitzar. El vicepresident de l'entitat, Lluís Cardet, coordina aquesta tasca. De moment, s'han publicat, en edicions modestes, els títols següents: *La presència catalana a Guantánamo* (català i castellà); *Aventures a Cuba d'un soldat desconegut* (català i castellà); *Presentació de Catalunya* (publicació en castellà que s'ha distribuït als mitjans de comunicació), i *Pregària* (conte sobre un fet real, en català i castellà). Altres títols estan a punt de ser editats: *Arrels cubanes del ferrocarril Barcelona-Vilanova-Valls* (català); *Una catalana centenària a l'Havana* (català i castellà); *Els catalans mambises* (català i castellà); *Els viatges marítims entre Catalunya i Cuba al segle XIX*; *Presència e influència de Arenys de Mar en Cuba durante los siglos XVIII i XIX* (castellà); *El legendario engendramiento del Rey Jaime I* (castellà), i *Recuperació de la Societat de Beneficència de Naturals de Catalunya* (català i castellà).

Web
dels Casals
Catalans

www.gencat.net/governacio-ap/

Alfons Gregori és un d'aquells joves catalans que van sentir el neguit de voltar món. Quan va acabar els estudis de filologia catalana a Tarragona, va demanar una plaça de lectorat a l'estranger i li va correspondre la de Poznan, a Polònia. S'hi va traslladar fa cinc anys i ha après una llengua eslava tan difícil com el polonès.

Aquest jove, de tarannà obert i inquietuds culturals, va néixer fa 30 anys a Veneçuela, país al qual es va haver d'exiliar la seva família per motius polítics. Curiosament, el seu pare va estudiar el català normatiu al Centre Català de Caracas. L'Alfons, en canvi, va tornar de petit a Tarragona.

-Ja fa un temps que es van complir els anys d'estada com a lector i m'han comentat que vols seguir a Polònia?

M'he tornat a presentar a la plaça per acabar el projecte del diccionari català-polonès, que dirigeix Witold Maciejewski.

-Com vius l'experiència polonesa?
En arribar a Polònia em vaig adonar que els països de l'Est són una realitat heterogènia. Una de les coses que em va sorprendre va ser el poder de l'Església polonesa, la mentalitat catòlica tan estesa en tota la societat.

- Sembla que en el futur els lectors podreu fer millor la vostra tasca. La consellera de Cultura ha promès que augmentaran els recursos destinats a la promoció exterior del català.

Tant de bo sigui així. Quan es va crear l'Institut Ramon Llull, vam pensar que la situació dels lectorats milloraria. Malauradament no ha estat així, malgrat que des dels inicis s'hi palesava una voluntat de canvi. Continuem sense rebre el suport econòmic i acadèmic que

necessitem. Ens han promès més recursos i més càtedres de català. Confiem que sigui així, perquè els lectors som el braç executor de la promoció lingüística i cultural de Catalunya a l'exterior.

-Quants alumnes tens a Poznan i quines són les seves motivacions per aprendre català?

A l'últim curs en tenia 30, la majoria estudiants universitaris. Les motivacions per les quals estudien català són diverses: n'hi ha que volen treballar a Catalunya, d'altres que han iniciat una relació sentimental amb un català o catalana i, fins i tot, en trobem alguns que són seguidors incondicionals del Barça.

-Què hem de fer per fer més visibles la llengua i la cultura catalanes al món?

Hem de traduir més obres de literatura catalana de prestigi i s'ha de potenciar el paper dels lectors, que podem treballar en àmbits diversos, com ara la planificació de traduccions i l'organització de jornades de cinema, exposicions o concerts. Hem d'evitar que es vegi la cultura catalana com una cosa folklòrica.

-De quina manera s'ha viscut a Polònia el procés d'ampliació de la Unió Europea?

La sensació general és d'indiferència. Alguns sectors, sobretot entre la gent gran, ho veuen com un retorn a una unió supranacional semblant a la de la Unió Soviètica. En canvi, he detectat més entusiasme entre els joves.

L'ENTREVISTA

Alfons Gregori,
lector de la Universitat
de Poznan (Polònia)

L'Alfons acompanyat d'unes joves estudiants durant la festa de Sant Jordi a Poznan

«Hem de traduir més literatura catalana de prestigi»

butlletí dels casals catalans

Edita:

Secretaria de Cooperació Exterior
Departament de Governació
i Administracions Públiques
Generalitat de Catalunya

Via Laietana, 14. 08003 Barcelona

Tel.: (+34) 93 567 63 85

A/e: tpunti@gencat.net

DL: B-20.253-2004